

Lühidalt

• 3. detsembril toimuvad Eesti esimesed annetamistalgud. Vabaühendusi kutsutakse sel päeval oma tegevust avalik-kusele tutvustama, uusi annetajaid otsima ning olemasolevatega sidemeid tugevdama. Kõigest täpsemalt saad lugeda Eesti Vabaühenduste Liidu lehelt heakodanik.ee/annetamistalgud/.

Talgukaardilt leiame ka MTÜ Imavere Sotsiaalkapitali, mis kogub sedapuhku annetusi kodu-uurimusliku raamatu „Minu koduküla Järavere mu südames kullana kumamas“ väljaandmiseks. Annetusi saab kanda nende kontole EE052200221050908083, selgitus: Järavere lugu.

• Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda andis viiele silmapaistvale maaelu edendajale koja aumärgi „EestiMAA heaks“, teiste seas pälvis aumärgi Aravete Agro AS-i juhatuse liige Anu Allas.

• Järvamaa Noortekogu on viimase viie aasta jooksul korraldanud Järvamaa noortevaldkonna tunnustuskonkurssi, viimased aastad on seda tehtud koostöös Järvamaa Omavalitustega. Liiduga, nii ka sel aastal. Kokku esitati tunnustuskonkursile viies kategoorias 35 nominenti. Aasta noore tiitlile kandideerivad Järva vallast Liisete Palmi (Imavere PK), Grete Roos (Albu PK), Gerle Rännik (Imavere PK), Eliise Joost (Koeru KK) ja Arli Orlovski (Peetri Kool). Aasta noorsootöötaja kategoorias on nominentide seas Lea Traks (Koigi NK) ja Elen Pent (Albu NK) ning aasta noorte sõbra kategoorias Tanel Teas Imaverest. Aasta noortesõbralikumate koolide reas on neljast nominendist koguni kolm Järva vallast: Koeru keskkool, Imavere põhikool ja Albu põhikool. Aasta tegu/sündmus võib olla ka Imavere noortekeskuse korraldatud Öökool 2019 „Meil on veel aega“.

Pidulik tunnustussündmus leiab aset 5. detsembril kell 14 Paide Muusika- ja Teatrimaja kammersaalis.

Aravete abiturientidid õpivad matemaatikat Koerus

ARNIKA TEGELMANN

„Üheksa astmes x miinus kaks võrdub ruutjuur 27 korda sulgudes üks kolmandik astmes miinus viis,“ luges Koeru keskkooli matemaatikaõpetaja Siret Pärtel ette ülesande ja pani selle tahvlile kirja. „Ise peate otsustama, kas kasutate lahendamisel esimest, teist või kolmandat võtet.“

Õpilased pole aga teps mitte Koeru keskkoolist, vaid Aravere keskkooli abiturientid, kes sõidavad sellest sügisest kaks korda nädalas Koeru matemaatikat õppima. Õigemini sõidutab nad siia Aravete kooli majandusjuhataja.

Esmaspäevases matemaatikatunnis olid kohal Vaabo Augjärv, Kasper Keerberg, Julija Ankipova ja Pilleriin Kirsipuu. Oma lemmikaineks ei pea matemaatikat neist keegi. Õpetaja Siret on nende meelest tore, kuid teise kooli tundi käia vajab harjumist.

„See on mullegi esmakordne kogemus,“ tunnistas Pärtel. Kuigi ajalugu kordub. „Olen ise Koeru kooli lõpetanud. Lisa-ainena oli siis loomakasvatuse. Sõitsime kord nädalas Koerust Järva-Jaani, võtsime ka sealt õpilased peale ja siis Aravetele, kus meile loomakasvatuse aluseid õpetati. Ja nüüd sõidavad Aravete õpilased siia.“

Pärteli meelest on nii õpilastel kui ka õpetajal keeruline uue olukorraga harjuda. Kuigi räägitakse õpetajate vahetusest („Meil õpetab keemiat ja ini-

Arnika Tegelman

Aravete keskkooli abiturientid Vaabo Augjärv (vasakult), Julija Ankipova, Kasper Keerberg ja Pilleriin Kirsipuu õpetaja Siret Pärteliga Koeru keskkoolis matemaatikatunnis.

meseõpetust õpetaja, kes elab Rakkes ja annab tunde ka Simunas ja Rakkes,“ ütles Pärtel), on see praegu siiski sündseis. „Annan endast parima,“ lubas Pärtel. „Neil on olnud mitu õpetajat, igal õpetajal on erinev stiil alates vormistamisest – küsin kogu aeg, kuidas nad seni on teinud –, lõpetades mõistega. Näiteks võib õpetaja öelda, et kasutame summa ruudu valemit, mida mina nimetan abivalemiks, kuigi see on üks ja sama asi.“

Lõpuklassis on nii õpilastel kui ka õpetajal kanda topeltvastutus, et sooritada lõpuksam edukalt. „Praegu kordame palju. Uue osana oleme õppinud integraali. Kui nad tulid, polnud neil paar nädalat üldse matemaatikatunde olnud, võrreldes Koeru õpilastega olid nad programmist maha jäänud: meil on kuus matemaatikatundi

nädalas, Aravetel neli. Osades tundides on mul ainult Koeru õpilased, teistes ainult Aravete omad, neljapäeviti saavad kõik 14 õpilast kokku – siis tuleb eri tasemed kokku viia,“ selgitas Pärtel.

Olukorra teeb veel segasemaks, et osad õpilased on otsustanud teha lihtsama ehk nn kitsa eksami, teised laia. „Kuigi vahel ei ole aru saada, mille poolest üks eksam teisest erineb ja lihtsam on,“ ütles Pärtel.

Sellekevadised matemaatika riigieksamitulemused valmisid talle pettumuse. „Ootused olid kõrged. Olin kurb, sest just tugevamad õpilased kogusid loodetust vähem punkte. Tundus, et õpilaste mõte jooksis kinni.“

Supertulemusi Pärtel ei ootagi. „Peaaegu 30 aasta jooksul, kui olen matemaatikat õpetanud, on neli-viis õpilast saanud maksimaalsele läheneva tule-

muse, teised on keskpärased. See on nagu spordis,“ tõi ta võrdluseks.

Aravete keskkooli direktor Andy Tilk ütles, et kool leidis matemaatikaõpetaja eelmise aasta oktoobris. „Ta tuli teise töö pealt kooli tagasi, kuid asus suvel juhtima Tamsalu gümnaasiumi. Teine matemaatikaõpetaja haigestus ning ei tulnud septembris enam tööle ja nii me jäimegi õpetajata. X ja XI klassi tuli tunde andma Tiit Kalda Koerust, aga tema oli nõus meile tulema vaid ühel päeval nädalas,“ ütles Tilk. „Nüüd tuleb elada päev korraga, sest kui teiste ainete õpetajaid on veel leida, siis kõige suurem defitsiit on matemaatika ja eesti keele õpetajad.“

Mis tuleval õppeaastal saab, ei osanud Tilk veel öelda. Kui oma kooli õpetajat ei leita, tuleb taas kellagagi koostööd teha.

Kommentaar

TIINA ORASTE

abivallavanem

Kahe kooli koostöös on hea lahendus leitud. Kindlasti pole see mugav, kuid meie väheste õpilaste arvu ja õpetajate nappuse juures on see reaalsus. Õpetajate puudus teatud ainetes on probleem kogu Eestis. Tunnustan meie koolijuhte, kes aineõpetajate otsimisel ja leidmisel annavad endast parima. Üks lahendus on, et õpetaja käib mitmes koolis ainetunde andmas. Soovime sellist praktikat oma koolides veelgi enam kasutada. Teine lahendus on, et õpilased liiguvad koolide vahel teatud ainetundidesse. Kui ühes koolis on alla kümne õpilase klassis ja teises koolis samuti, siis on mõistlik korraldada teatud ainetunde koos. Nii leevendame õpetajate puudust ja hoiame kokku nende koormust. Koolide koostöös on veel hulk võimalusi.

Näiteks ei pea igas koolis olema sisustatud nüüdisaegne tööõpetuse, keemia- või kodundusklass. Koostöös on võimalik neid ruume kasutada ka naaberkoolidel. Või ühised ettevõtmised, sportimine ja huvitegevus. Hea näide on Imavere ja Koigi kooli ühine sügisene spordipäev. Väga head koostööd teevad Peetri ja Järva-Jaani kool. Häid näiteid on teisigi. Oluline on kasutada ära kõik meie võimalused nii tugevate koolijuhtide, heade õpetajate kui ka parima keskkonna osas. Ja seda ikka selleks, et meie lapsed saaksid parima hariduse!

MTÜ Järva Arengu Partnerid annab teada, et JAP Üldkogu kinnitas 2020 rakenduskavaga avatavad taotlusvoorud:

2020. aasta kevadvoor vabaühendustele ja omavalitsustele on avatud 1.–7.02 kella 15.00-ni.

Avatud on meetmed:

M1.1. Piirkonna arengutoetus, alameede 1.1.1, eelarves 188 800 eurot

M1.2 Kogukonda arendavad ja liitvad ühisüritused, eelarves 35 000 eurot

2020. aasta sügisvoor ettevõtjatele on avatud 1.–7. 09 kella 15-ni.

Avatud on meede:

2.2 Ettevõtluse arengutoetus, eelarves 190 000 eurot
Tegevusgrupi meede on avatud 1.01. kuni 31.12 kella 15-ni.
M4.1 Koostöö ja kohaturunduse meede, eelarves 22 140 eurot.

Infotunnid Järva vallas ja Paide linnas toimuvad 27. novembril INNO projekti seminari raames.
Konsultatsioonile palume ette registreerida jap@japnet.ee

Lisainfo ja taotlusmaterjalid kodulehel www.japnet.ee

Teade

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku kirjaliku enampakkumise Järva vallas asuvate kinnisasjade müümiseks: Kõisi külas Hiie (25501:001:0391) ja Tammiku külas Kulaaseme (25501:001:0324). Pakkumiste esitamise tähtaeg on 10.12.2019.
Täpsemat informatsiooni saab Maa-ameti kodulehelt aadressiga www.maaamet.ee.

Järva Valla eakate
jõuluõhtu
Järva-Jaani Kultuurimajas
13. detsemberil 2019
kell 17.00
Tantsuks mängib ansambel „Lillelised“
Õhtu täis üllatusi - naeru, laulu, tantsu
Laudadega pidu!
Buss väljub Harinu bussijaamast 16.15
Galgsema Külamaja eest 16.30, Kukeemale jõuab buss 16.45
Registreerimine
Järva-Jaani Pääsakeskuses
või telefonil 53494346 Ines Kureits,
56256263 Maire Blum
2€

Noortegarantii tugisüsteem aitab omavalitsustel noortest hoolida

KELLI ILISSON

sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna nõunik

Uus, proaktiivne lähenemine haridusest ja tööhõivest väljaplangenud noorte abistamisele on toonud juba häid tulemusi – abi on saanud 575 noort.

Noortegarantii tugisüsteem (NGTS) on juba enam kui poolteist aastat andnud võimaluse kohalikel omavalitsustel leida üles oma piirkonnas elavaid abivajajaid noori, et neile abi pakkuda. Noorele on tugisüsteem andnud võimaluse liikuda tagasi kooli või minna tööle. Mured, millega noored abi vajavad, on väga erinevad: hirm uuesti põruda ja uusi asju proovida; negatiivsed emotsioonid koolist; madal motivatsioon; sotsiaalse võrgustiku vähenemine; segadus ja teadmatus tulevikust; ees; vaimse tervise mured ja sõltuvused. Mitteõppivate ja mitte-töötavate noorte abistamine on ühelt poolt nii „tulekahju kustutamine“ kui ka ennetus, sest täna tööle või haridusse tagasi aidatud noor on väiksema tõenäosusega homme mõne muu sotsiaaltoe või -teenuse saaja.

Omavalitsus on ise aktiivne

Noorte abistamine kohalikul tasandil on oluline, sest noored on tööturul vähe kogemuse, sageli madalama haridustaseme või erialase hariduse puudumise tõttu ebasoodsamas olukorras. Noortegarantii tugisüsteemi väärtus ei peitu ainult noorte abistamises, sest abi on tegelikult võimalik saada igal noorel, pöördudes kohaliku omavalitsuse poole. NGTS lisandväärtus peitub uues lähenemises. Enne noortegarantii tugisüsteemi ei olnud tavaline, et kohalik omavalitsus uurib ise piirkonnas potentsiaalselt abivajavate inimeste kohta informatsiooni ja pakub neile abivõimalusi, mille vastuvõtmine on inimese jaoks mõistagi vabatahtlik. Kohalik omavalitsus on ikka oma piirkonnas elavatele inimestele abi pakkunud, kuid vaid siis, kui spetsialistini vastav info jõuab või inimene ise abi küsib. NGTS-s vahetuvad selles kontekstis rollid ehk omavalitsus astub abistamissuhtes ise esimese sammu, mis näitab hoolimist ja huvi oma piirkonna noorte käekäigu vastu.

Koostöö arendamise ja kitsaskohtade märkamise võimalus piirkonnas

Noore poole pöördudes

Mõned tugisüsteemis osalevad omavalitsused ja abivajavad noored arvudes.

KOV	IV seire nimekirjas potentsiaalselt abi vajavate noorte arv	Elanike arv	16-26 a noorte arv	16-26 a noorte osakaal elanikest (%)	IV seires olevate noorte arv 16-26 a elanikest (%)
Anija vald	39	6 159	638	10,4	6,1
Järva vald	109	8 910	981	11,0	11,1
Põltsamaa vald	120	9 752	1 224	12,6	9,8
Tapa vald	149	10 902	1 260	11,6	11,8
Türi vald	111	10 786	1 158	10,7	9,6
Väike-Maarja vald	90	5 869	689	11,7	13,1

on oluline, et omavalitsuse ametnikul oleks selge ülevaade teenustest ja võimalustest, mida noorele on võimalik pakkuda. Lisaks on noortegarantii tugisüsteemi raames välja töötatud juhtumikorralduse mudel, mida on praktikas täiendanud igapäevaselt praktiseerivad juhtumikorraldajad. Seejuures on oluline, et juhtumikorraldust kui ühte sotsiaaltöö meetodit ei kasutata ainult töös noortega, vaid sinna kaasatakse ka olulised koostööpartnerid tervishoiu-, haridus- ja õigussüsteemist. Nii saab arendada valdkondade vahelist koostööd, et pakkuda võimalikult täielikku abi ebasoodsamas olukorras olevatele noortele. Lisaks on võimalik saada aimu põhjustest, miks noored üldse koolist või töölt eemale jäävad. See tõttu on oluline küsida: Kuidas paremini omavahel koostööd teha, et noorte haridusest ja/või tööturul eemale jäämist ennetada? Milliseid teenuseid on vaja piirkonnas arendada? Kas mõned teenused dubleerivad teineteist? Millistest võimalustest on meie piirkonnas puudu?

Tagasiside ja edulood

Ei saa eeldada, et kõik noored kohe suure heameelega pakutava abi ka vastu võtavad. Ja kui algselt kardeti suurt pahameelt seoses eraelu puutumise põhimõtte rikkumisega, siis tegelik tagasiside noortelt ja mõningal juhtudel ka nende vanematelt on olnud valdavalt tänulik ja positiivne. Pigem nähakse seda hea märgina, et kohalik omavalitsus tunneb ka huvi ja soovib abi pakkuda. Samuti on juba täna mitmeid noori ja lapsevanemaid, kes koostöö lõppedes on tugisüsteemi juhtumikorraldajatele siiralt tänulikud pakutud toe, abi ja ühenduse võtmise eest. Nii ole-

me enam kui pooleteise aasta jooksul saanud noortelt tagasisidet ja sellest ka aina rohkem motivatsiooni ja kinnitust, et noortegarantii tugisüsteem on vajalik:

„Tööga läheb suurepäraselt, olen nagu võin pannil – ilusti sisse sulanud/.../ Aitäh! Tahaksin Sind ka tänada – oled nii suureks abiks olnud mulle ja kindlasti ka paljudele teistele.“ (Anna, 17)

„Minu arust sellest peaks noortele rääkima ka juba põhikoolis, et selline võimalus abisaamiseks on ja on isik, keda tegelikult ka huvitab, mis edasi saab, et nad ei jäta oma kooliteed pooleli.“ (Joel, 20)

„Minu kui noore jaoks oleks küll olnud väga tähtis kui oleksin teadnud sellisest võimalusest.“ (Jaani, 19)

Igapäevaselt noortegarantii tugisüsteemiga töötavad juhtumikorraldajad ütlevad, et noored, keda toetada tuleb, ei ole ainult need, kelle poole on nad ise pöördunud, vaid järjest enam leiavad abivajajad noored või nende lähedased nõustamis- ja abivõimaluse ise üles, sest on tugisüsteemist kuulnud või on neile seda soovitatud.

NGTS on vähemalt korra kasutanud 58 kohalikku omavalitsust, kellest 35 on süsteemi kasutanud järjepidevalt (vähemalt kaks seiret järjest; Järva vald on seires osalenud kolmel korral). NGTS rakendamise aja jooksul on abi vajanud ca 575 noort, osa neist on juba ka oma eesmärgini jõudnud ja vajaliku abi saanud ning osa alles liigub koostöös toetavate spetsialistidega oma eesmärgi poole. Need 575 noort on abini jõudnud just tänu sellele, et omavalitsuse juhtumikorraldaja on nende poole ise abipakkumisega pöördunud. Seega sõltub noorte abini jõudmine suuresti just kohaliku omavalitsuse aktiivsusest.

Just praegu ongi taas kätte jõudnud aeg, kus süsteemi kasutamiseks taotluse esita-

TRIIN KONRAD

Järva valla noorsootöö spetsialist

Teen koostööd Reelika Roosilehega, kes töötab Türi asuvas Noorte Tugilas (Noorte Tugila on osa Euroopa Liidu algatatud Eesti Noortegarantii riiklikust tegevuskavast, mille eesmärgiks on nt töö kaotanud või koolist lahkunud noorte võimalikult kiire naasmine ühiskonnaellu). Käime koos läbi Järva valla piirkonnad ja külastame noortekeskusi (oleme juba käinud Albus, Amblas, Aravetel ja Järva-Jaanis), et saada teada, mis seisus on meie noored. Uurime, kuidas leida üles ka need, kes ei käi koolis ega külasta noortekeskusi – neile jääb vajalik info kättesaamatuks. Soovime koostöös sotsiaalkindlustusametiga käivitada ennetusrühma või koostöögrupi, kuhu kuulaksid noortega tegelevate valdkondade spetsialistid, sest ennetustöö seis pole kiita.

nud 44 omavalitsust on saanud potentsiaalselt abivajavate noorte nimekirjad, mille alusel hakkavad saatma välja kirju noortele ning nendega kontakteeruma. Neljas seire algas oktoobris ning kestab märtsini 2020. Alanud seires on enam kui 11 000 noort üle Eesti, kelle abivajadust asuvad omavalitsused välja selgitama, et neile vajalikku abi pakkuda. Mida varem omavalitsus noortega ühendust võtab, et välja selgitada noorte abivajadus ning asuda üheskoos muresid lahendama, et noori taas kooli või tööle aidata, seda paremad on tulemused, sest aja möödudes andmed vananevad ja abivajavate noorteni jõudmine ei ole enam nii efektiivne.

7. novembril toimus Aravete kultuurimajas VII koolinoorte jutuvestjate konkurss "Kratilood". Esindatud oli ka Järva vald – osales kolm Aravete keskkooli tüdrukut: (vasakult) liris Alliksaar IV klassist, Emma Tuisk IX klassist ja Lilian Luht IV klassist koos juhendaja, õpetaja Anne Leesiga. Lilian ja Emma saavutasid oma vanuseklassis mõlemad III koha.

Kriisiks peab valmis olema igaüks

ARNIKA TEGELMANN

20. novembri õhtul kogunes Koeru teeninduskeskuse koosolekutelaua taha Järva valla kriisikomisjon, et paika panna plaanid, kuidas kriise ennetada ja mida kriisi korral ette võtta.

Esmalt arutati Eestis toimunud kriise ja kuidas inimesed antud olukordades on käitunud. Tõdeti, et sageli inimesed ei mõista kriiside tõsidust, eriti need, kes ei viibi kriisikoldest. Samuti ei võeta sageli tõsiselt kriisikommunikatsiooni ja teateid. Näitena võib tuua jaanuaritormi Pärnus 2005. aastal, kus inimesed hoiatusest hoolimata panid pere autosse ja sõitsid ohuolukorda jäädvustama. Uudishimu on inimese loomuses.

Kriisikomisjoni liige, Järva valla teede spetsialisti Helle Salumit huvitas, mis on valla mõistes kriis.

Lääne päästkeskuse Järva-maa päästepiirkonna juhataja Arvi Luuk andis ülevaate Eestis toimunud kriisidest ja tõi näiteks, kui Piibe maanteel Aravetelt Järva-Jaani poole toimub liiklusõnnetus ohtliku veosega

ja 30 tonni kemikaale jõuab põhjavette ning kogu piirkond jääb puhta joogiveeta.

Kriisikomisjoni juht, vallavanem Rait Pihelgas tuletas meelde Aravetel 2009. aastal juhtunud, kus inimestel olid mürgistusnähud, sest põhjavesi oli reostunud – kogu alevik jäi veeta.

Luuk mäletas ka teist juhtumit Aravetelt, kui kütteks kasutatud põlevkiviõli jõudis mahutist kanalisatsiooni ning lasteae, kauplus ja koolimaja mattusid ohtliku aine haisu.

Pihelgas lisas, et kriis on ka see, kui tormituul viib paarilt korrusmajalt katuse – ka see lokaalne kriis vajab kiiret lahendamist, sest elanikud on peavarjuta ja neile tuleb tagada elukoht. 2017. aasta augustitormist oli palju õppida. „Näiteks inimesed, kes on valmis aitama, suunatakse sageli selliste tegevustele, mil pole mõtet ja mis toovad hiljem lisakulu. Kutsuti – inimesed, tulge appi ja võtke saed kaasa. Inimestel oli hea tunne, et nad said aidata, saagisid oksad teelt ära ja lõikasid tükkideks, et keegi saaks need ahju panna. Keegi neid ahju ei pannud. Tegelikult oli vaja vaid teed vabastada, lükata oksad tee äärde, kust me oleks need kokku korjanud ja hakkesse pannud. Hiljem kulutasime hulga raha selle peale, et seda kribu

kokku korjata. Oleks pidanud selgitama, millised on inimeste oskused ja pädevused, kes oleks saanud aidata lappida katuseid ja kellel oleks olnud tehnikat, millega katusele pääseda, nii oleks ressursse paremini ära kasutanud,“ rääkis Pihelgas.

Salum tõdes, et kriise küll mitte, aga eriolukordi, kui teed on lumme tuisanud, tekib igal talvel.

Koos tõdeti, et kriisi korral on kõige tähtsam kommunikatsioon, ei tohi anda väärinfot ning ühtviisi tähtsad on nii kriisieelne, kriisiaegne kui ka -järgne kommunikatsioon. Selleks peavad olema vahendid (kas internet või raadioside) ja info peab jõudma igasse piirkonda, külasse ning iga inimeseni. Suur abi võib olla ka valla äpist, mille kaudu saavad kasvõi talvel autoga lumme kinni jäänud inimesed teada anda oma täpsed koordinaadid. Kuid alati on esimene number, mis telefonis valida, ikka 112.

Et Järva vallas on elanikke alla 10 000, on omavalitsus kriisiolukorras elutähtsate teenuste osutaja ehk peab tagama läbitavad teed, puhta vee ja kaugkütte ning selleks peavad valmis olema ka vallale teenust pakkuvad asutused, näiteks AS Järva Haldus ja AS Paide Vesi.

Et tuba püsiks soe, soovitas Järva Halduse juht Andreas

Sapas kõigil kaugküttevõrgu klientidel soetada oma soojasõlmede väike generaator. „Meie võime oma trassides ajada sooja vett ringi, aga kui kaugkütteklientide, näiteks korrusmajade soojasõlmed on vooluta ja vesi seal edasi ei ringle, siis pole sellest kasu, et katlamaja kütame,“ selgitas ta.

Järva vald on territooriumilt suur omavalitsus. Et kriisiolukorras toime tulla, on võtmeroll piirkonnajuhtidel, kellel peavad olema näiteks külvandemate, ettevõtjate ja talunike kontaktid, teave, kas piirkonnas on pood, mida on võimalik lahti hoida, kellel on olemas generaator, kust saada puhast vett ja kütust jne. Samuti peaksid nad kaardistama riskid ja elutähtsad objektid oma piirkonnas ning tegema ka selgeks, kui kaua püsivad töös piirkonnas asuvad mobiilimastid.

Komisjon tõdes, et liikmete seas on inimesi, kellel on kogemusi kriiside juhtimises ja kriisiks valmistumises ning see annab hea eelduse, et kriisi korral saame kiiresti ja adekvaatselt tegutseda. Järgmisel kogunemisel lepitakse kokku, kus asub kriisijuhtimise staap, ja koostatakse pingerida, mis asutustele tagatakse esmajärjekorras elektriühendus. Kohtumisele kutsutakse ka võrguettevõtte.

Äpp sai uue näo

Järva valla äpp sai novembris uue väljanägemise ning muutus veelgi moodsamaks ja mugavamaks. Kasutajate jaoks on positiivne muudatus, et kaarte vaadates ei pea enam ringiga jõudma tagasi huvi pakkuva kaardini. Nüüd saad sõrmeviipega minna tagasi eelmisele kaardile. Samuti on selgemalt märgata profiili märki paremal ülemises nurgas, millele vajutades leiata kiiresti enda andmed, sealjuures ka need kaardid, millele te vastanud olete ja mis on äpis aegunud. Teie saate neid ikka näha. Kaart salvestub teie profiili alla „Minu kaardid“. Seega on äpist kadunud salvestamise variant, kuid kaart salvestub automaatselt teie äppi.

Muutus ka kaartide ehk uudiste väljanägemine. Saad näidata uudise peale enda emotsiooni alates „thumbs up“ kuni pisaratega naeruni. Lisaks on võimalus hinnata tähekestega uudist skaalal. Nagu ka varem, on loomulikult säilinud pildi üleslaadimise võimalus ja lisaks saad äpist otselingina minna edasi brauserisse.

Järva valla äpp on oluline kommunikatsioonivahend kogukonna ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Soovitame julgelt uut äppi kasutada, katsetada ja anda ka tagasisidet, sest kasutajate arvamus aitavad äpi paremaks ja kasutajatele mugavamaks muuta.

REGINA LUKK-TOOMPERE ILLUSTRATSIOONIDE

näitus

16. november 2019 – 29. veebruar 2020

Tammsaare muuseumis Vargamäel

Regina Lukk-Toompere on autasustatud Edgar Valteri nimelise illustratsioonipreemiaga. Ta on teinud illustratsioone Aino Perikule, Leelo Tungla, Andrus Kivirähki, Aapo Ilvese jt. kirjanike teostele. 2018ndal aastal lõi ta pildid välismaise autori Toon Tellegeni raamatule „Kõik on olemas. Lugusid oravast, sipelgast ja teistest loomadest.“

www.vargamae.ee

Antoni Hansen Tammsaare MUUSEUM VARGAMÄEL

JÕULUNE KÄSITÖÖ NÄITUS-MÜÜK

9.-19. detsembril 2019

IMAVERE RAAMATUKOGUS

TULE VAATAMA JA JÕULUKINGITUSI OSTMA!

Käsitööesemeid saab tuua 9. detsembril
Infot jagab Allika Jüri tel.5249585, 3897524

Järva vallavalitsus võttis nõuks külastada neid vaalu, kellel omavalitsuse tulubaas püsib, ehk valla ettevõtjaid, minna nendega sina peale, uurida, kuidas läheb ja milliste probleemide korral võiks ulatada abikäe omavalitsus.

Tõusev trend on täispuidust kirstud

ARNIKA TEGELMANN

„Kuivast lauast, kerged, ka erimõõdus ja viimistletud vastavalt tellija soovile,“ iseloomustas Koigis kirste tootva Elen PT osaühingu juht Elmar Meikup oma tooteid. Püsivus ja tasakaalukus on vaatamata tõusudele ja mõõnadele aidanud firmal 28 aastat konkurentsist püsida.

Elen PT OÜ alustas 20. augustil 1991. aastal. „Ostsiime ära Paide Teenindustootmisvalitsuse puidutsehhi. See asus seal, kus praegu Paide Maxima kauplus,“ rääkis Meikup. Puidutsehhi erastamisega tuli kaasa kohustus jätkata puusärkide tootmist vähemalt viiel järgneval aastal. „Sel ajal oli põhitegevuseks tellimus-põhiselt uste-akende ja mööbli tootmine. Ei osanud arvata, et puusärkidest saab meile toode, mis jääb ja veel enam – muutub ajapikku põhitoodanguks. Esimesed kuud võib-olla nägid paar korda unes kirstu, rohkem mitte – see on tavaline kaup.“

Tootmismahu kasv pani otsima tegutsemiseks suuremaid ruume. „Ostsiime Koigis ehituslaos hooned ja saekaatri. Tuli alustada nullist. Aasta oli siis 1994. Tagasi mõeldes oli küll raske, aga huvitav,“ ütles Meikup ja meenutas hea sõnaga Huuksi metskonna metsaülemat Aleksander Siimensoni, kes õpetas neid metsast lugu pidama ja neile palju aastaid tööd andis. „Tootsime pakketaarat ja töötasime metsa üles. Vahendasime saetööstuste toodangut USA turule.“

Tippajal oli tööl 76 inimest töölepinguga ja 28 töövõtulepinguga. „Siis olin Koigi suurim tööandja,“ ütles Meikup.

Mingil hetkel tuli arusaam, et kõike korraga hästi teha ei saa. „Pidime valima, millega edasi minna. Aastal 2004 keskendusi ainult puusärkide tootmisele ja seoses sellega reorganiseerisime tootmise,“ ütles Meikup.

See oli tema sõnul huvitav aeg. „Sõitsime palju mööda Euroopat ringi, tutvusime samal ajal töötavate firmadega – vajasi edasi tegutsemiseks kogemust ja julgust. Saksamaa va-

Arnika Tegelman

Kirstude komplekteerimise ruumist kostab vaid suruõhul töötavate klambripüstolite pauke. Koostaja Aivar Truuväart töötab firmas seitsmendat aastat.

Oksavabast puidust kirstudele pressitakse vastava masinaga ornament.

nemate tööstuste ajalugu ulatub 120–130 aasta taha ja on, mida vaadata. Poolas oli ehitatud uus tööstus, mis toodab aastas 140 000 puusärki, sama Sloveenias.“

Reiside tulemuseks oli koostöö Soome firma Tekma OY inseneridega. „Nad projekteerisid ja ehitasid meie soovidele vas-

tava liimpuiduliini koos lahksaega. Liini tehniline võimsus on 16 000 m² kilpi kuus ühes vahetuses ja selle valmimine andis võimaluse vajadusel kordades tootmismahutu kasvata, hoida märkimisväärselt kokku tööjõudu ja materjali,“ ütles Meikup.

Liimpuidu pool on Meikupi sõnul tänini heas seisus ja Koigis toodetud liimpuitkilp on väga hea kvaliteediga.

Meikup arutles, et ajal, kui kõik üritavad kaupa mitte latu toota, sõltub tema äris kõik õhurõhust ja käib lainetena – kõik tahavad korraga toodangut

saada, mis tähendab, et laovarud peavad olema suured, moodustades kuni kolmandiku käibest.

Peale investeeringut oli põhiturg Saksamaa. „Tippajal läks sinna mitu rekatait kuus. 2012. aastal see lõppes – transport läks liiga kalliks. Täna päeval on põhiturg Eesti ja Norra. Turustame veel Soome ja Rootsi, vähesel määral ka Läti ja Leetu.“

Eesti on ilmalik maa. Üle 70% kadunukestest tuhandatakse, mistõttu valmistatakse Koigis ka urne.

„Kui 1991. aastal alustasin, oli kirstu värvivalikus kolm tooni: must, pruun ja valge. Mingil hetkel muutus kangavalik värvilisemaks ja ulatub nüüd mustast, sinistest, rohekatest ja bordoonidest helebeeži ja valgeni,“ ütles Meikup.

Puusärke toodetakse põhiliselt okaspuust. „Laki alla läheb männi-, tamme- ja leppapuu. Tamm on raske ja kallis, igas kuus turustatakse Eestis neli-viis tammekirstu. Aga neid ostetakse ka teistesse maadesse,“ ütles ta. Tootmises on üle 40 mudeli.

Soomes on trend naturaalne puit oksakohtade ja puidumustriga, mida riidega ei kaetagi, vaid lihvitakse ja lakitakse. „Oksavabast puidust kirstudele pressitakse ka vastava masinaga ornament, antakse peitsiga erinevad toonid – see on üks nõutumaid mudeleid Eestis, kus tõusev trend on samuti täispuidust kirstud,“ teadis Meikup öelda.

Kogu saematerjal ostetakse sisse. Et tähtis on tarnekindlus ja puidu kvaliteet, eelistavad nad suuremaid tootjaid. Varumislepingud on pikaajalised, kogused tellitakse kvartaliks ette. Varutud puidust kasutatakse ära kõik, sest muidu kasumit ei teeni – puidujääkidest tehakse pelletteid.

Tootmispinda on 2600 m². Tehas töötab ühes vahetuses, tööpäeva mahub kaks kohvipausi ja pooletunnine lõuna. Ettevõttes töötab 26 inimest, neist üle 80% on siin töötanud 15–20 aastat. „Ettevõttele on kõige suurem väärtus inimesed, kes seal töötavad. Olen neile väga tänulik,“ lausus Meikup.

Põnnid tegid päeva rõõmsaks

Järva vallavalitsus kutsus oktoobris-novembris pidulikule vastuvõtule need lapsevanemad, kelle peresse sündis viimasel aastal silmarõõm ja valda uus kodanik. Et vald on suur, korraldati lusikapeod neljas piirkonnas, viimane isadepäeval, 10. novembril Imavere rahvamajas.

Peo peategelasi oli sedapuhku 19 – kuus pisipõnni Imaverest ja 13 Koigist.

Et Imaveres on säilinud tava kinnitada lastele ka vaderid, paluti esmalt neil püsti tõusta ja vanematele töötada: „Töötame varustada teie last komide, jäätise ja nätsuga nii tihti, kui lubate. Töötame alati nurisemata klaasida puruks löödud aknaid, lihvida koolipinke, lappida katkiseid pükse ja põlvi. Töötame hoolitseda isiklikult teie lapse mängukaaslaste taastootmise eest.“ Vaderid andsid töötusele ka allkirjad ja said koos perega pilti teha.

Taavi Rohtsalu ja Sigrid Sa-

mosoni tütreke Triinu sai üheks vaderiks Nella Kärtmanni, kes ütles, et see side oleks püsinud ka ilma paberita ja kuigi tal endal veel lapsi pole, hoiab ta Triinut hea meelega. „Oleme Sigridiga lapsepõlvest saati sõbrannad, ka tema on Pärnust pärit. Kui ta mu vaderiks kutsus, olin kohe nõus,“ ütles ta ja lisas, et ei karda

vaderi nimetusega kaasa tulevat vastutust.

Vallavolikogu esimees Jüri Ellram andis vanematele mälestuseks hõbelusika, millele graveeritud koduvalla nimi, volikogu liige Lea Traks kinkis emadele roose. Öis pälvits kohe väikese Roberti tähelepanu. Robert on Helen Arula ja Sven

Randalaineni peres kolmas laps, vennad on juba koolipoi- sid, Romet õpib kolmandas ja Robin teises klassis. Vanemad vennad mängivad Paide linna- meeskonna juures jalgpalli ja neid tuleb kolm korda nädalas trenni sõidutada. „Romet käib ka kolmandat aastat Imavere muusikastuudios kitarri õppi- mas, aga Robin on läbi ja lõhki spordipoiss ning tegeleb kõigi spordialadega,“ tutvustas ema Helen. Robert saab 5. detsem- bril aastaseks ja juba kõnnib, nii et jalgpallimeeskond saab peagi täiendust.

Kui pidulikud pildid said tehtud ja tordilõik (tüdru- kutele roosade ja poistele si- niste tillukeste jalajälgedega) söödud, võttis Carl Heinrich Pruun pluusi seljast, et uhkus- tada isadepäeva hommikul kin- giks saadud T-särgiga, millel kiri „Tõelised mehed vaheta- vad mähkmeid“, ning kinnitas, et teeb seda tööpoolest. Koos kaasa Elisega on nad väikese

Arnika Tegelman

Andrease vanemad, aga selle kõrvalt õpib Carl Heinrich ka Viljandi Kultuuriakadeemias tantsukunsti eriala viimasel kursusel, pere elab seega prae-

gu hoopis Viljandis ning seits- me lapse ema, vanaema Leili Pruun saab pisipõnnist rõõmu tunda harvem, kui tahaks, sest elmised on juba täisinimesed.

Järvamaa Tütarlastekoor 10

Sünnipäevakontsert

Reedel, 6. detsembril kell 13 Koigi Mõisas

Koori juhatavad **Anne Toomistu** ja **Tiiu Schüts**
Kontserti juhhib **Aivo Toomistu**

Kontserdile pääs vabatahtliku annetusega 3€

Järva-Jaani lasteaed Jaanilill

JÕULULAAT ★

12. detsembril

kell 16.00-19.00

- MÜÜGIL ON OMAVALMISTATUD KÄSITÖÖ, KÜPSETISED, HOIDISED JMS.
- JÕULUKOHVIK
- ÕNNELOOS
- Kell 17.00 MEELEOLUKAD ETTEASTED
- TÖÖTOAD
- FOTONURK

Jõululaada kogutulu läheb Järvamaa Haigla lasteosakonnale, valmistamaks jõulurõõmu ja muidu rõõmu haiglas viibivatele lastele!

Tule koos perega laadale!

Albu ja Ambla piirkond

Koeru

Järva-Jaani ja Kareda piirkond

Koigi ja Imavere piirkond

Tule, tähistame koos jõuluootusaja algust

1. detsembril 2019

17.00 Käsukonna külamajas

18.30 Imavere Rahvamajas

Häid sõnumeid jagab

Pilistvere koguduse vaimulik Hermann Kalmus

Tule kogu perega - laulame jõuluootusest ja süütame 1. advendiküünla!

Peetri kooli õpilaste
JÕULULAAT

4. detsember
kell 12.00-14.00

Tule toeta ettevõtlikke
õpilasi Peetri koolist

Koerus loodetakse teadmised dementsusega inimeste heaks tööle panna

ARNIKA TEGELMANN

Endine sotsiaalkaitseminister Kaia Iva töötab novembri teisest nädalast Koeru hooldekeskuse konsultant-projektjuhina ja loodab, et hooldekeskusest saab üleriigiline dementsuse kompetentsikeskus.

Kaia Iva sõnul pole Eestis dementsusele seni piisavalt tähelepanu pööratud. „Tahame jõuda nii kaugele, et Koerus oleks dementsuse kompetentsikeskus, mis on keskendunud hooldusele ja sellega seotud teenustele ehk oleks selline koht, kus inimesed saaksid käia koolitustel, praktilal, näha parimaid innovatiivseid lahendusi – siin oleks ka näidistuba, kus on need lahendused olemas, saab õppida ja õpitu ka kohe praktikas läbi teha. Loodan, et sellest tuleb meie koolidele hea praktika-baas,“ ütles Iva. „Keskuse teine suur roll on õpetada dementsust ennetama ja märkama ning õigeid toetavaid võtteid kasutama, et dementsusega elamine oleks vähem kurnav nii inimesele endale kui ka tema lähedastele.“

3A ehk dementsusega inimeste osakond avati Koerus 11. juunil 2008. aastal. Osakonnas on 30 inimest, korraga on tööl neli hooldajat. Enam-vähem kella 8-ks jõuavad kõik hoolealused tubadest välja, protseduurid tehakse, ja on valmis hommikust sööma. Kui inimene ei taha oma toast välja tulla või magab, siis nii ongi – kedagi ei sunnita. Osakonna vanemhooldaja Sirle

Koeru hooldekeskuse juht Terje Teder ja konsultant-projektjuht Kaia Iva loodavad, et just siia tuleb üleriigiline dementsuse kompetentsikeskus. Peagi kolib dementsusega inimeste osakond esimesele korrusele, kus neid ootab midagi tuttavat – Koeru bussipeatus.

Liidres selgitas, et dementsusega inimene võib ühel päeval tegevustega kaasa tulla, teisel päeval mitte. „Meil on tore füsioterapeut, kes võimleb nendega saalis mitu korda nädalas. Meil on ka laulutund, kes kui palju kaasa laulab. On olnud ka neid, kes tahavad laulutunnis tantsida. Siis tantsimegi. Nii palju kui võimalik, olenevalt ilmast, käime ka õues. Siis peavad olema silmad ees ja taga,“ ütles ta ja lisas, et osakonda ootavad suured ümberkorraldused. „Ma nii ootan seda juba!“ Nimelt kolitakse kogu 3A detsembri lõpus esimesele korrusele, kohti on seal 36.

Hooldekeskuse juht Terje Teder selgitas, et esimesele korrusele kohandatakse dementsussündroomiga inimestele hea elukeskkond, milleks saadi sotsiaalministeeriumilt 100 000

eurot, hooldekeskus lisas omalt poolt 40 000 eurot. Ehitajad juba lõpetasid. Nüüd on ametis kunstnik, kes maalib seintele pildid, ka tubade uued ukseid eristatakse värviliste piltidega. „Paigutame sinna emotsioone tekitavaid nurgakesi (bussipeatus koos pingiga on juba valmis), vana aja asju – see on dementsuse puhul hästi oluline,“ ütles Liidres.

„Aga me ei taha muuta seda ruumi lasteaiaks, sest need inimesed ei ole lapsed. Täiskasvanud inimene koos kõigi oma teadmistega on haiguse sees alles,“ lisas Teder.

Erinevaid tegevus- ja teraapiavõimalusi lisandub ka. Rajamisel on kinnine õueala teraapiaaia, kus on ohutu ja kuhu inimesed saavad ise minna. Teraapiaaia plaani koostas

AB Artes Terrae OÜ arhitekt Sulev Nurme. Istutusaladesse valitakse lõhnavad taimed, istutuskastidesse saavad kliendid kevadel ise taimed kasvama panna. Veel tuleb aiamaja, kus saab lihtsalt istuda. „Terve tööpere on kaasatud selle teenuse lihvimisse. Päevakeskuses käivad erihooldekande kliendid harjutamas käelist tegevust ja töötegevusi – nemad võtsid ülesandeks valmistada tajutekke ja -patju. See annab ühtele võimaluse tegevuseks ja teistele aga igapäevaeluks vajalikke asju. (Sirle toob näha padja, mis kaunistatud tõmblukude ja nõõpidega ning saab harjutada nende kinni-lahti tegemist ehk sõrmede motoorikat.)

Selle aasta suurim investering oli katuste remont. „Vesi tilkus sõna otseses mõttes kolmes

majatiivas kaela ja ka meie erilisest katuse kuppelaknad vajasid vahetamist – neid on meil 42. Katused said uue katte ja ääred. Katusetööd koos akende vahetusega maksid veidi alla 70 000 euro, see oli meil endal olemas,“ ütles Teder.

Uus on igapäevaelu toetamise päeva- ja nädalahoiuteenus neile inimestele, kes elavad oma kodus. „Et lähedaste hoolduskoormust vähendada, on võimalik erihooldekande teenust vajav klient tuua meile kasvõi tunniks ajaks. Näiteks pere tahab minna teatrisse ja toob hooldatava selleks ajaks meile. Praegu on meil esmaspäevast reedeni üks noormees. Meil on kaks kohta ja kuni 21 ööpäeva kuus võib inimene seda teenust kasutada. See on meie jaoks uus kogemus,“ ütles Teder. „Selleks saime 4459 eurot ja 95 senti sotsiaalministeeriumi taotlusvoorst intervallhoiuteenuse teenuskohtade kohandamiseks, ise panustasime 723 eurot 53 senti – soetasime teraapiavahendeid, tegime remondi ja sisustasime klienditua kaks korda.“

Järgmise paari aasta eesmärk on remontida ära veel üks blokk esimesel korrusel, kuhu laiendada dementsusega inimeste osakonda – siis oleks kohti 50–55. „Selle järele on vajadus. Meil on niivõrd head teadmised ja kogemused selles vallas, et seda suunda võiks arendada,“ kinnitas Teder.

Eelmisel aastal kuulutati TAI kaudu konkurss dementsusteenuste sisekoolituste koolitajate väljaõppeks, asutused sai sinna kandideerida ja kuus asutust said osaleda. „Meie ühena nende seas. Nõue oli, et koolitusel peab osalema asutuse juht ja üks praktilise töö tegija. Läbisime selle

Sirlega kahekesi. Oli viis õppesessiooni ja peale iga sessiooni pidime viima läbi koolituse oma asutuses 22 töötajale. Selle baasil valmisid sisekoolituse materjalid. Koolitame mitte ainult neid inimesi, kes vahetult dementsusega inimestega töötavad, vaid kokkasid, koristajaid, kõiki, et tõsta ka ühiskonna teadlikkust. Saime ise palju juurde ja väga hea materjali,“ tutvustas Teder. „Oleme hästi palju pannud rõhku koolitustele – see on meie eelistus.“

Kohe on lõppemas töötajate supervisioon, mille viis läbi Eesti Supervisooride ja Suhtlemistreenerite Ühing. „Meie töötajate jaoks oli asi uus. Saime oma projektile maksimumrahastuse ESF hasartmängumaksust sotsiaalvaldkonna projektide toetamise väikeprojektide voorust – 9842 eurot ja 40 senti ja lisasime omaosalusena 1093 eurot ja 60 senti. Iga töötaja sai kolmel päeval neli tundi ehk kokku 12 tundi supervisiooni. Kokku osales 72 töötajat ehk kõik, kes puutuvad vahetult kokku klientidega,“ tutvustas Teder. „Kindlasti mõjutab see ka kliente, kui töötajad saavad oma pingekohad lahti rääkida. Väga raske on juhina lahendada probleeme, millest sa ei tea. Valupunktid, mis supervisooritele korduvalt kõrva jäid, jõuavad lõpuks juhataja töölaual lahendamiseks.“

„Olin grupis oma osakonnast ainsana. Saime ennast avada, esmatähtis oli, et kõik, millest rääkisime, jäi sellesse gruppi. Meie supervisoor Piret Bristol on elukutselt psühholoog, super inimene. Tegime igasuguseid mängu. Õppisime rohkem üksteist tundma. Ma läheks veel!“ kinnitas Liidres.

Sotsiaalteenused Järva vallas

Algus JVL nr 17 ja 18

Võlanõustamisteenus on inimesele, kes vajab abistamist oma varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel, nõuete rahuldamisel ning muude võlgnevusega seotud probleemide lahendamisel. Teenuse raames aidatakse inimesel teadvustada võlgnevuse põhjuseid ja tagajärgi ning õpetatakse teda tulevikus uusi võlgnevusi vältima. Teenuse saamiseks esitab

taotleja avalduse, kus on kirjas tema isikuandmed, lisaks andmed igakuiste sissetulekute ja võlgnevuste kohta, varaline seisukord, võime ise teenuse eest tasuda ning põhjus, miks talle on teenust vaja.

Varjupaigateenuse eesmärk on tagada täisealisele isikule ajutine turvaline koht ööbimiseks, talveperioodil ka päevaseks viibimiseks ning hügieeni eest hoolitsemiseks, et vältida isiku peavarjuta jäämist, mis võiks ol-

la ohuks tema elule ja tervisele. Teenust võivad vajada näiteks perevägivalla ohvrid, kodutud, kuid ka inimene, kes on bussist maha jäänud ning kellel puuduvad rahalised vahendid hotellis ööbimiseks. Teenuse raames peab abi vajavale inimesele olema tagatud voodikoht, pesemisvõimalused ja turvaline keskkond. Teenus on Järva valla elanikule tasuta, teistest omavalitsusest pärit isikule on teenus tasuline.

Turvakoduteenuse eesmärk on tagada lapsele, lastega perele või täiskasvanule, kes ajutiselt

vajavad turvalist elukohta, ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi. Teenus peab olema kättesaadav ka neile, kes on langenud füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla ohvriks lähisuhtes ning kellel ei ole kasutada muud turvalist kohta. Turvakoduteenuse raames tagatakse abivajajale ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi. Ajutise eluaseme tagamise all mõeldakse voodikoha, pesemisvõimaluse (pesupesemine, isikliku hügieeni toimingud), laste puhul mängimis- ja õp-

pimisvõimaluste jms tagamist. Esmase abi all mõeldakse inimesele toidu, riiete, peavarju ja hoolitsuse ning vajaduse korral esmase meditsiinilise või kriisiabi võimaldamist. Turvakoduteenus tagatakse perioodiks, mis on vajalik turvalisuse tagamiseks ning edasise elu korraldamiseks. Teenus on Järva valla elanikule tasuta, teistest omavalitsusest pärit isikule on teenus tasuline.

Lastega peresid toetava sotsiaalteenuse eesmärgiks on toetada lastega peret ja last kasvatavat isikut ning selle raames

osutatakse järgmisi tugiteenuseid: erialaspetsialistide nõustamisteenus; teraapiateenus; perenõustamisteenus; kriisiabi; tugirühmades ja- programmides osalemine; sõltuvusravi ja viipekeeleteenus jne. Tugiteenuse määramise aluseks on lastekaitsepspetsialisti läbi viidud lapse heaolu ja abivajaduse hindamine ning juhtumiplaan. Teenus võib taotlejale olla tasuta või osaliselt tasuline. Isiku makstava tasu suurus sõltub teenuse mahust, maksumusest ja taotleja majanduslikust olukorrast ning seda otsustatakse juhtumipõhiselt.

Järva valla noored loovad uut veebiportaali

KIRSIKA ILMJÄRV

Järva valla koostöörupi projektijuht,
Koeru Keskkooli huvijuht

Järva vald on lepingu-partner Eesti Noorsootöö Keskusele ja koostööpartner Harju-, Saare-, Muhu- ja Hiiumaale, mille noortega koos on loomisel veebiportaal INFOHUNT, mis saab rohkelt lisaväärtusi just tänu ühisele arendusele.

17.–18. novembril Kuressaare toimunud digilaborisse olid kaasatud kõikide koostöörupide noored. Järva vallast sõitis Saaremaale seitsmeliikmeline meeskond: Joonas Pappel Peetrist, Kerle Koppel Ervitalt, Mirko Sirila Abajalt, Mirko-Maarjo Matsalu Aravetelt, Sander Pliats Koerust, Grete Roos Albust ja Grete-Liis Männiste Imaverest.

Noortel on veebiportaali loomisel ülioluline roll: nad aitavad kaardistada vajadused ja luua lehele sisu. Seekord tutvustasime digilabori esimesel päeval seniseid ideid, palusime noortel visualiseerida, milline võiks 2020. aasta lõpuks valmiv infohunt välja näha. Digilabori teisel päeval oli fookuses uute oskuste omandamine. Noori koolitasid fotograafid, 360 kraadi kaamerat õpetas kasutama Gert Lutter ja drooni Valmar Voolaid. Koolitused olid praktilised ja kohe said ka kõik

Grete-Liis, Kerle, Grete koos Hiiumaa noortega tutvustamas nende visiooni infohundist.

Aravete noor Mirko-Maarjo digilaboris drooni lennutas (elus esimest korda).

osalejad omandatud teadmisi katsetada.

Praktiline tuleb ka noorte edaspidine ülesanne, sest drooni ja 360 kraadi kaameraga tuleb teha ülesvõtted oma kodukandi noorsootöö võimalustest. Kõik loodud materjalid tulevad ka infohundi leheküljele, kus noored saavad vabaaja veetmise võimalustest põhjaliku ülevaate tänu virtuaaltuurile noortekeskustes, koolides ja spordisaalides. Lisaks video- ja pildimaterjalile saab noor ülevaate, kuidas ja millistel tingimustel ta neid võimalusi kasutada saab.

Infohunt.ee aadressil saavad tulevikus ülevaate Järva valla

noorsootööst noored, noorsootöötajad, lapsevanemad, külastajad ja valla spetsialistid. 2020. aasta esimesel poolaastal saame katsetada vallas infohundi siseveebi, mis sisaldab ringipäevikuid ning võimaldab treeneritel ja noorsootöötajatel saata teateid noortele, lastevanematele ja teistele. Lisaks saab olema täielik ülevaade noorte osalemissaktsiivsusest.

Vajadus selline veebiportaal

teha tekkis juba 2017. aastal, kui koostöörupid koostasid noorsootöö arengu strateegiad. See tähendab, et iga grupi piirkond (Järva vallas enne haldusreformi tegeutsenud omavalitsused) kaardistas noorsootöös kitsaskohti ja tuligi välja, et puudust tunteks sellest, kust noor inimene saaks kvaliteetset infot. Järva valla arenguvajadused langesid

2 küsimust

1. Kuidas sulle digilabor Saaremaal meeldis ja millised oskused omandasid?

2. Mida arvad infohundi ideest ja kas oleksid ise kasutaja?

Mirko Sirila: Mulle meeldis, kuna seal oli koos sõbralik seltskond ja kõik said üksteisega hästi läbi. Omandasin seal kolm peamist oskust: drooniga lendamise, drooni kokkupaneku ja laadimise ning 360 kraadi kaamera kasutamise.

Infohundi idee on väga huvitav. Ma oleks hea meelega üks kasutajatest ning jagaks seda oma sõprade ja lähedastega.

Grete-Liis Männiste: Oli huvitav, sest sain proovida esimest korda drooniga lennata ning lõpuks tean, milline 360 kraadi kaamera üldse välja näeb

Infohunt oleks tore ja kasulik, kui tahad lähümbruses toimuvatest üritustest rohkem osa võtta. Ise kasutaksin kindlasti ja räägiks sõpradele ka, kui äge asi sellest tuleb.

Grete Roos: Mulle väga meeldib digilabori idee ja see, et noori kaasatakse nii suurde projekti ja tõesti arvestatakse nende mõtetega. Samuti oli kohal tõsiselt tore seltskond noortest ja juhendajatest. Sain mingil määral üle hirmust droonide ees, kui nägin, milliseid imeilusaid asju nendega saab kokku panna. Samuti on mul hea meel, et tutvusin lõpuks 360 kraadi kaameraga. Olen selle kohta varem kuulnud, aga arvasin, et tegu on millegi väga keerulisega, kuid oli hoopis vastupidi. Nüüd ootan juba hetke, mil saan seda kasutada.

Juba näen, et infohundist saab paljudele väga oluline äpp/veebileht, kuna infosul on viimasel ajal nii meie kandis kui ka mujal suur probleem. Minust saab kindlasti infohundi kasutaja ja proovin seda ka jagada nii palju, kui suudan.

Pühapäeval, 1. detsembril kell 16.00

kiriku juures pargis

1. ADVENDIKÜÜNLA SÜÜTAMINE

Vallavanema ja koguduse õpetaja tervitus.

Esinevad Järva-Jaani lasteaia lapsed.

Kaasa võtta küünal.

Kuhu minna

DETSEMBER

1. detsembril kell 11 Järva-Jaani kirikus adventiaja 1. pühapäev ehk kirikuaasta algus, kell 16 1. adventi-küünla süütamine kiriku juures pargis

1. detsembril Koigi mõisa saalis esimese adventi perepäev: kell 14 Helle Opivalovi õpituba. Laua- ja akna-kaunistuse meisterdamine. Kell 15 kultuuriseltsi kollektiivide kontsert

1. detsembril kell 17 jõulootusaja alguse tähistamine Käsukonna külamajas ja **kell 18.30** Imavere rahvamajas

1. detsembril kell 17 Koeru kultuurimaja juures süütame küünlad Koeru kuusepuul
4. detsembril kell 12–14 Peetri kooli õpilaste jõululaat
5. detsembril kell 18 Koeru kultuurimajas Eesti mängufilm "Kiirtee põrgusse". Täispilet 5.-, sooduspilet 3.50

6. detsembril kell 17 kutsub Koeru raamatuklubi Vaimuvalgus Aruküla mõisa EESTI KEELE AASTA LÕPU-ÕHTULE: „Püsis eesti keele kõla“ (K. Lepik). Esinejad Tartu Ülikoolist ja Koeru keskkoolist teemal „Kuidas kirjutada õigesti“

7. detsembril Imavere 35. jõuluturniir võrkpallis

8. detsembril kell 12 Imavere 2. päkapikkude kõndjooks

10. detsembril kell 12 Imavere piirkonna eakate ja puuetega inimeste jõululõuna rahvamajas

9.–19. detsembril jõulune käsitöö näitus-müük Imavere raamatukogus

15. detsembril kell 12 Imavere rahvamajas piirkonna koduste laste jõulupidu
15. detsembril kell 14–16 „Jõulud Vargamäel“. Kogeme vanaaja jõule talus, mängime, meisterdame. Võimalus on teha ka hobusega saani- või vankrisõitu. Lisainfo: muuseum@vargamae.ee

Alates 16. novembrist Tammsaare muuseumis Vargamäel Regina Lukk-Toompere illustratsioonide näitus. Näitus jääb avatuks 2020. aasta veebruari lõpuni.

Novembris ja detsembris pühapäeviti Öölla mõisas joogatund Triin Jalastiga. Lisainfo: FB: Pop-up jooga Triinuga

25

23. novembril tähistas Koeru Haridus- ja Kultuuriselts oma 25. sünnipäeva

Meenutused Koeru Haridus- ja Kultuuriseltsi tegemistest kogus kokku seltsi juhatuse esimees Ülle Jääger

• Liidia Laidinen (seltsi juht aastatel 1994–2000): „Koeru Haridus- ja Kultuuriselts (Koeru HKS) asutati 12. novembril 1994. aastal kohalike õpetajate, kultuuritöötajate ja tegutsevate seltside initsiatiivil. Asutajaliikmeid oli 21. 21. novembril registreeriti selts kui mittetulundusühing ja 12. detsembrist 1994 oleme Avatud Hariduse Liidu liige.

Seltsi loomisele aitasid nõu ja jõuga kaasa Bollnäsi ABF-i juhatuse liikmed ja aktiiv. Tänu Bollnäsi ABF-i projektile toetas meid aastatel 1994–1997 O. Palme Fond Rootsist. Nende aastatega oleme soetanud küllaltki soliidsed tehnilise baasi, mida saavad kasutada nii seltsi liikmed kui ka keskkooli õpilased. Seltsi kasutada on tasuta ruumid Koeru keskkoolis ja Koeru kultuurimajas, kui vaja siis ka mujal vallas. Tänu olemasolevale õpetajate kaadrile oleme muutunud ka metoodiliseks keskuseks ringijuhitidele ja õpetajatele.

Kolm aastat hiljem on seltsi arvel 140 liiget, neist 87 tegutsevad aktiivselt aastaringiselt paljudes huvi- ja taidlusringides. Seltsi ülejäänud liikmed on põhiliselt meie kursusi ja üritusi külastavad kohalikud elanikud.

Selts ei sündinud tühjale kohale. Rikas kultuuripärand ja traditsioonid on kandunud peredest lasteada, sealt kooli, koolist kultuurimajja ja kultuurimajast jälle ringiga peredesse, moodustades seega aastakümnete vältel ahela. Koerus astuvad võim ja vaim käsikäes.“

• Anne Pindre: „1994. aastal võttis Koeru Haridus- ja Kultuuriseltsi esinaine ja tantsujuht Liidia Laidinen ühendust Viru Särü korraldaja ja tantsujuhi Maie Oravaga, et kokku panna esimene Koeru pärimuslauludest ja -tantsudest koosnev folkloorikava. Kava oli mõel-

dud esitamiseks rahvusvahelisel folkloorifestivalil Baltica 1995. Mõeldud-tehtud! Kavas osales 40–50 lauljat-tantsijat vanuses 2–72 eluaastat. Nii oli folklooripisik Koerusse toodud ja inimeste südamesse istutatud.

Edaspidi võttis suure ülesande Koeru pärimuse kogumisel endine Koeru Keskkooli emakeeleja kirjanduse õpetaja Jutta Rundu. Pärimustantse aitasid õpetada tantsujuhid Liidia Laidinen, Ülle Jääger, Annely Pihlak. Pillimänguga saatsid tantse Ain Tihane, Thea Kristal ja folkloorirühma hea sõber Silvi Tumanskaja. Folkloorikavades tuli kasutada ainult naturaalseid pille.

Baltical sai erinevate kavade ja seltskondadega esinetud kaheksal korral (1995, 1998, 2001, 2004, 2007, 2010, 2013, 2016). Baltica festivali raames võõrustasime ka Koerus eri maade folkloorirühmi. Nägime-kuulsime-nautisime palju väga erinevat ja põnevat pärimuskultuuri üle maailma.

ERFN-i patrooni Ingrid Rüütli ja kogu nõukogu juhatuse kutsel osalesime Koeru folkloorirühmaga pärandkultuuriga tegelejate pidulikul vastuvõtul Kadrioru lossi roosiaias. Oli elamus!”

• Merike Ilves: „Koeru Haridus ja Kultuuriseltsi kunstiring alustas oma tegevust 1995. aastal. Alustasime kirjakunsti ringiga, osavõtjaid võis olla kümne ringis. Järgnes portselanimaal, koolil oli väike kõrgkuumusahi, millesse mahutus kolm tassi. Liidia Laidinen hakkas otsima võimalust osta meile uus kõrgkuumusahi. Uus ja uhke ahi saabus kohale 1999. aasta detsembriks.

Nüüd sai ring uue hoo, kuna olid ka võimalused voolimissavi ostmiseks. Uueks huviks sai klaasisulatus. Kuna klaasile veel vorme ei olnud, mõtlesime ise, kuidas seda teha. Tegime vaagnaid, vitraaže, ehteid aknale ja kuusele. Mina täiendasin end kunstiakadeemias kunstiõpetajatele mõeldud kursustel ja õppisin

Koeru kõrtsi mälestuseks valmis 2001. aasta Baltica festivali kava "Igal poolt läheb hobune mööda, ainult mitte kõrtsist" (Simuna vanasõna).

Baltica 1995 pealinnapäevad Tallinnas.

juurde veel siidimaali, graafikat, keraamikat, vitraaži./.../ Kõige uuemaks tehnikaks on dikroidklaasist ehte valmistamine. Osalejaid on jätkunud igal ajal, vahel rohkem ja siis jälle mõõdukalt, tööks vajalikud ruumid asuvad valitsejamaa ülakorrusel, kuid ruumiga just priisata ei saa. Aastal 2015 saime uue keraamikaahju ja ka klaasisulatusahju, selle hankimiseks kirjutas projekti Ülle Jääger.”

• Esimese arvutikursuse läbiviimiseks oli kasutada vaid üks arvuti, mis asus juhendaja Siret Pärteli ühetoalises korteris, kus toimusid ka tunnid. Õpiti tundma programmeerimiskeelt Pascal. Kuna kursustele hulgas oli mitu raamatupidajat, siis loodi programme, mis arvutaks näiteks korteriüüri.

1995. aastal sai Haridus- ja Kultuuriselts Rootsist Bollnäsi sõprusühingust ABF kümme-kond arvutit, kus sai kasutada nüüdisegset operatsioonisüsteemi Microsoft Windows. Arvutid paigutati uue koolimaja 3. korrusel olevasse väiksesse ruumi (endine pioneeride tuba). Rootsist saadi ka vajalikud lauad ja toolid. Arvuteid aitasid

seadistada ja hooldada Koeru Keskkooli vilistlased Urmet Liin ja Urmas Ülper.

90ndate keskepaigas ei olnud veel kodudes arvuteid, mistõttu kursustel oli ainus võimalus neid kasutada. Õppimist alustati nullist – arvuti sisse ja välja lülitamine, hiire ja klaviatuuri kasutamine, teksti kirjutamine ja vormindamine. Töid salvestati diskettidele. Hiire nuppude selgekssaamiseks (ühikordne klikk, topeltklikk ja lohistamine) mängiti arvutites olevaid mängu Minesweeper, Tetris ja Solitaire. Vajalikke õppematerjale ei olnud võimalik paljundada. Kõik vajalik kirjutati tahvlile, mis kirjutati käsitsi oma märkmetesse.

• Jutta Rundu: „Elamusterikkad ja huvitavad olid uurimiskäigud Tartu Rahvaluule Arhiivi. Hoida enda ees laual üht umbes 100-aastast vanavarakorjet ja lugedes keerata väga ettevaatlikult õhukesi kolakasvalgeid paberilehti, millele väheste haridusega külarätsep (aga oskas ametivendadele soovitada universiteedi raamatu-kauplust Tartus!) H. A. Schults (1866–1905), agar iseõppija ja innukas lugeja, oli rahvalaule ja

jutte kirjutatud, aga avaldanud ka oma mõtteid ning J. Hurdale saatnud. Midagi seletamatut oli jäänud sellest inimesest nende paberilehtede külge, see mõjus lausa lummavalt, nagu oleks ta läheduses... Schults ei olnud Koeru KHK-s ainuke, selliseid vanavarakorjajaid/saatjaid oli kiiduväärselt palju.

1990. aastatel oli Rahvaluule Arhiivis veel kohapeal võimalik lugeda/uurida algseid kirjalikke materjale, isegi neid kõige vana- maid, enam mitte. Nüüd saab lugeda nendelt tehtud ümberkirjutusi. See on ka arusaadavalt vajalik: õhuke paber puruneb kergesti, käsikiri kulub ja hävib! Aga varandust tuleb hoida, eriti vanavara. /.../

Koeru KHK rahvapärimust on tutvustatud või kasutatud kohalikus koolis, lasteaias, hooldekodus, raamatuklubis, maakonnalehes, folkloorikavades ja kõige kaugema kohana Stockholmi Eesti Majas Eesti Komitee Naissektiooni kultuuripärastlõunal 22. märtsil aastal 1999, kus Asta Lepiku kutsel rääkisin teemal „Rahvapärimust on ajasillaks mineviku ja oleviku vahel“.

Isad panevad maadlustreeninguteks seljad kokku

ARNIKA TEGELMANN

Teisipäeva pärastlõunal on Koigi spordihoone fuajee põrand kaetud ühtlase jalatõõnõude kihiga: samas tegutsev noortekeskus on lastest pungil, kehalise kasvatuse tundi ootavad VIII-IX klassi poisid ja trenni kogunevad maadlushuvilised lapsed – algamas on kolmas maadlustreening.

Matid võimlasse maha, üsna kulunud kate peale ja võib alustada. Selgub, et see on klubi Järvamaa Matimehed üks esimesi matte, mis parkümmend aastat tagasi oli Koerus ja nüüd seisib Järva-Jaanis.

Et saalis on ligi nelikümmend energiast pakatavat noort (enamik poisid, aga ka mõni tüdruk), on lärm laeni ja tundub võimatu missioonina nad koos tegutsema saada. Juhendajad Alari Peets ja Aivo Nugis alustavad rahulikult, teevad koos lastega mõned jooksuringid, siis kogu keha soojaks, alates kõrvadest, ninaotsast ja kaelast puusade ja varbaotsteni välja. Nad jagavad grupi vanuse järgi pooleks: suuremad jäävad koos Aivoga matile, väiksemad alustavad Alariga saali teises otsas teatevõistlust, ripuvad võidu varbseinal ja proovivad vähi-kaiku.

Üks väikemee on tulnud esimesse trenni koos isaga. Selgub, et vanust on poisil viis aastat ja nimi Rull. „Tõnis,“ lisab isa Anto, kel endal pole küll maadlusega varem kokkupuudet olnud, aga pojale oskas selgitada, mis ala see on: kes saab teisel mehel selja maha, see on võidumees. Poiste juhendaja Aivoga tegutseb ta koos Imavere IM-klubis ja sealt see trennijutt tuli.

Suuremad poisid teevad matil kukerpalle ehk tireleid, alul ette ja siis taha. Raske on. Ja kohe jääb silma, kes pole maadluses algajad.

Alaril ja Aivol, kes kaks korda nädalas Koigis maadlustrenne veavad, endal maadlastausta pole, vaid mõned treeningud kooliajal, aga võistlema siis ei jõudnudki. „Ja need, kes ise ei oska, hakkavad õpetama,“ lisab Alari. Päris nullist nad siiski ei alusta, vaid on aastaid oma poiste kõrval treeninguid jälginud ja ka ise matil käinud.

Alari Peets laseb viiet ja noored matimehed viskavad silda.

Arnika Tegelman

Aivo Nugis lükkab kukerpalli veerema.

Aivo räägib, et esmalt hakkas tema poeg käima Paides Taavi Tikerpalu trennis. Aasta eest hakkas Aivo poega sõidutama Jaak Tammiku maadlustrenni Koerus. Lõpuks vedas Aivo nii omasid kui ka võõraid poisse oma 7-kohalise autoga Koigi koolist Koeru trenni kaks korda nädalas. Kaks nooremat poissi (kokku on Aivol neid kolm ja et vanem poeg Otto

õpib Paides, käib tema trennis Türi ja ka Koigis) Uku ja Atso käivad Koigis koolis. „Siis otsustasime Alariga, kelle poeg Rasmus on maadlustrennis käinud juba kuus aastat, et teeme Koigis oma grupi. Alaril oli see plaan juba varem, sest Koigis oli huvilisi,“ ütleb Aivo.

„Korv- ja jalgpalli ju kõik ei mängi. Otsustasime, et teeme maadlustrenni. On ju hea, kui

on valikuid,“ põhjendab Alari. See, nagu annaks pallimängud rohkem kehalist koormust, ei vasta tema sõnul tõele. „Füüsiliselt on maadlus üks raskemaid alasid. Pallimängus saab platsil ka seista. Maadluses oled oma vastasega kahekesi matil. Olen näinud poisse, kes on kaks pluss kaks minutit matil olnud ja ära tulles on suurest pingutusest silme eest must.“

„Mai algul hakkasin trenni tegema ja olin 30 sekundiga hingetu – absoluutselt kõik lihased töötavad,“ lisab Aivo, kes valmistus siis suvisteks võistlusteks rannamaadluses. Pällastveres sai kodu juurde vastav platsi rajatud.

Maadlusklubi Järvamaa Matimehed eestvedaja Mati Sadam käis Koigis 30. oktoobril ala tutvustamas ning näitas Aivo poja Uku ja Alari poja Rasmusega ette, mida maadlustrennis tehakse. Huvilisi oli palju. „See oli ehmatuse ja üllatus. Ka esimeses trennis oli 30 last – seda on palju,“ arutleb Alari. „Mati Sadam lubas meil uuest aastat rohkem silma peal hoida ja korra nädalas Koigis käia.“

Aivo sõnul saavad nad poiste juhendamisega algtasemel hakkama. Alari lisab, et eesmärk ongi laduda lastele üldfüüsiline põhi. „Trennis teeme kukerpalle, kätekõverdusi, kõhulihaste harjutusi, kükke ja maadleme,“ ütleb Alari.

„Katsume poisid saada liikuma ja tugevaks,“ lisab Aivo. Võistlusi tuleb ka. „Esimene võistlus tuleb Koigis 12. det-

sembril ja just neile, kes teevad esimesi samme maadluses. Vaatame, et kõik oleks enam-vähem võrdsetes gruppides nii kaalu kui ka oskuste järgi ja mõtleme kõigile välja auhinnad, et tekiks ka eduelamus.“

Aivo ja Alari räägivad, et viimastel aastatel on maadlus kogunud Eestis tohutult populaarsust, oma osa on selles Eesti Maadlus-

liidul. „Üle Eesti käib võistlustel palju inimesi. Klubisid on palju. Lurichit pole enam ammu, aga on Heiki Nabi ja Epp Mäe, kes toovad igal aastal suurvõistlustelt medaleid,“ ütleb Alari.

Eestis on võistlusi pea igal nädalavahetusel. „Ehk kuidas saada heaks maadlejaks – praktika, praktika, praktika,“ lisab Aivo naeruselt.

JAAK TAMMIK

spordi ja rahvatervise spetsalist,
maadlustreener

Maadlus on Järva vallas heas seisus. Seda tõestavad ilmekalt ka lapsevanemate eestvedamisel alustatud treeningud, kus esimesi algteadmisi maadlusest saavad Koigi ja Imavere piirkonna noored. Hea meel on, et paljude piirkondade noortel on võimalus leida tee maadlustreeningutele. Koerus alustati aastal 2000, maadlustreeningud toimuvad tänaseni, osalevad noored Karedalt, Koerust, Järva-Jaanist. Huvi maadlustreeningute vastu on ka teistes Järva valla piirkondades, kuid napib treenereid. Loodame, et lähitulevikus on sealgi võimalus treeninguid läbi viia.

Hei, sina seal!

Tule pühapäeval,
8. detsembril kell 12
Järvamaale, Järva valda,
Imavere Saarekuusiku
laululavale

**Päkapikkude
jooksule/kõnnile**

Tegemist on lõbusatele ja
lapsemeelsetele peredele
suunatud spordipäevaga.

Koos laulame päkapikulaule,
tantsime päkapiku linantsu.
Avatud on
päkapikukohvikud!
Liigub ringi atraktiivne
jõuluvana.

Tule sinigi, võta pere ja sõbrad kaasa...
sest PÄKAPIKUKS ME JÄÄME, JÄÄME!

KAVAS:

Lastejooksud:
kuni 5 aastastele – 100 m
6-8 aastastele – 250 m
9-10 aastastele – 450 m
Alates 11. eluaastast kuni 111 aastasteni välja –
6 km jooksu/kõnni distants!

• Üritus on kõigile tasuta!
• Kõigile lõpetajatele piparkoogimedal ja jooksu võitjatele jõuluhõnguline meene!
• Jooksu ja kõnni distantsil osalejatele vaid üks tingimus – seljas on päkapikurietus (kohustuslik kuub ja müts!).
Valime välja ägedama riietusega päkapikud!

Üritust toetab Järva Valla vallast.

INFO: Taiga Laur, mob. 5196 3823, taigalaur66@gmail.com, FB-s - Päkapikkude kõnnijooks Imavere 2019

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Pakume tööd klienditeenindajale! Rohkem infot katlin@bertberta.ee. Tel 508 1741

Müüa saetud ja lõhutud kuivi küttepuid (30 cm, 40 cm ja 50 cm). Tel 504 5632

Müüa soodsalt 3-meetriseid küttepuid. Tel 507 4553

Müüa tooreid küttepuid (lepp, sang-lepp, kask, okaspuu). Mõõdud 25-60 cm, vastavalt kliendi soovile. Tel 501 3862

Müüa saetud, lõhutud küttepuid! Eri pikkused. Tel 558 4210

Metsa- ja põllumaa ost Järvamaal. Info 510 2224. info@impeerium.ee

Müüa lõhutud küttepuid (pikkus vastavalt soovile, erinevad puuliigid). Müüme ka kuiva ja 3 m küttepuud. Tel 507 4553

Müüa kuivad kaseklotsid 40 l võrk-kottides koos transpordiga. Tel 528 7186

Hoonete soojustamine puistevillaga, teostame ka vajalikke eeltöid. Konsultatsioon objektile TASUTA! Puistemees OÜ, tel. 501 6689, ken@puistemees.ee

PUURKAEVUMEISTRID
Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicude ja süvaveepumpade paigaldus.
Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

Reakuulutused

Teostame vihmaveeüsteemide ja katuseturvatoodetega seotud töid. Vihmaveerennid toodame kohapeal valtsimismasinaga – puuduvad liitekohad. Vihmaveerennid OÜ, tel 527 1059, info@vihmaveerennid.ee

Sõiduautode kokkuost. Tuleme kohale üle Eesti. Tel 553 3060. Väga kiired tehingud! Raha kohe kätte!

Metsa korraldamine, hindamine ja nõustamine alates 1993. 516 5071, Aarne

Autode kokkuostja Järva vallas. Küsi oma autole hinda. 58190200 www.autohoov.ee

Vahetada dokumentidega ja tagavaramootoriga 1983. aasta Opel Kadett mõne vana asja vastu. Tel 5565 8796.

Müüa või vahetada sõidukorras Mercedes tehnikaga Korea maastur vana auto või mootorratta vastu. Tel 5565 8796.

Müüa kuivi kütteklotse. 504 5632

Vajatakse müüjat Koeru tööstuskau-pade kauplusesse, võib olla ka pensionär. Kontakt tel 5695 9106

Ostan vanaaegseid asju 5555 5527 vanaaegsedasjad@gmail.com

Soovin osta heas korras hobuvankri. Tel 526 2309

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56
Tiraaž 4300
Toimetaja Arnika Tegelman
arnika@aleht.ee
Trükk AS Printall
Toimetuse ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

- SÕIDU-, JA VEOAUTODE, PÕLLUMAJANDUS- JA METSATEHNIKA REMONT
- KEEVITUSTÖÖD
- REHVITÖÖD (sõidu- ja veoautod, traktorid)

Albu, Järva vald • Tel 5198 9888 • Hunting Grupp OÜ

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÖPU MÄRKE
TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIJAT
Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

Ostame kasvavat ja ladustatud võsa
Raiume võsast puhtaks: kraavid, tee- ja põlluääred, leplikud, haavikud jne.
Tel 505 2239

ÜLDEHITUS- JA REMONDITÖÖD 5648 4056

- Katusetööd
- Välisfassaadid
- Terrassid
- Akende ja uste vahetus
- Siseviimistlus
- Põrandatööd
- Plaatimine

SÕIDUKITE HOOLDUS- JA REMONDITÖÖD 5883 1831

- Rehvitööd
- Rehvide müük
- Varuosade müük
- Salongi keemiline pesu
- Diagnostika

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT TRANSPORDITEENUS
tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

Nüüd Koerul oma 5-kohaline
TAKSO
TELLIGE JA SÕITKE
Tel 5303 0415

Hingesaatjad
MATUSETALITUS MIS TOOB HINGE RAHU!
Meie büroo leiad Suur-Aia 19, Paide
Kõik matusteks vajalik ühe koha pealt!
Tel +372 5800 0906 vastab 24/7
www.hingesaatjad.ee
www.facebook.com/Hingesaatjad
Matusekorraldus kogu Järvamaal!

✓ **JCB 3CX ja Bobcat** kaevetööd pinnase planeerimine

✓ **Multilift** kallur transporttööd tõste- ja transporttööd

✓ **Halumasina** rent bensiinimootoriga sõiduautoga teiseldata

OÜ NELKEIRA Tel. 523 4802

BASEILO
AIA- JA METSATEHNIKA MÜÜK, HOOLDUS, REMONT
Suur-Aia 45 Paide

E-R 9-17
L-P SULETUD
TEL: 38 51 554
WWW.BASEILO.EE

REISIJATE VEDU 8-, 15-, 17-, 23-, 25-, 50- ja 51-kohaliste BUSSIDEGA
OÜ Niinsalu Tel: 503 8668
info@nbruissid.ee www.nbruissid.ee
Pakkuda kaheksa erinevat bussi!

